ՄԵՏԱՍԱՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ — 529 — ՇԱԲԱԹ — 31 — ՄԱՐՏ 1862

Տարեկան գինն է 150 դրամ
Վեցամսեայ ,, 80 ,,
Մէկ ծանուցումը տողին 5 դուրուշ է
Ստորագրութիւնները կանխիկ են:
Ստորագրութիւնները ամեն ամսոյ 1ին եւ 15ին կը սկսին:

ՄԱՄՐՈՄ

ԼՐԱԳԻՐ

Դուրս երթալիք լրագիրներուն ճամբու ծախքը առնողին վրայ է:
Լրագրոյս վերաբերեալ ճանչակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն խմբագրին պիտի ուղղուի՝ եւ առնց ճամբուն ծախքը խրկողին վրայ է:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 31 ՄԱՐՏ

ՊՕՐՍԱՑԻՆ ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ

ԼՈՒՐԵՐԸ

Մարսիլիա 6 ապրիլ.

Ցորենը կիջնայ. Բումէլի եւ Վառնա 26. Գուրկազ 27 1/2:—Մեռաքս եւ խոզակ կիջնան.—Սուսամ 60.—Փոխանակութիւն 25 70 1/2 Լոնտոն 69, 90.— Քոնսոլիտէ 94.

Լոնտրա, 7 ապրիլ.

Օսմանեան փոխառութիւն. հինը 83 3/4. Նորը 70 1/2:. Միրէս 65. Վերջինը հարիւրին 2 գլուխ:—Քոնսոլիտէ 93 7/8:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Դաղղեոյ Օրէնսդրական ժողովը վերջապէս աւարտեց կայսեր գահախօսութեան պատասխան ըլլալիք ուղերձին վիճաբանութիւնը, և ամսոյս 11/23ին օրը յիշեալ Ժողովին կողմէն ընտրուած պատգամաւորութեան մը ձեռօք ուղերձը կայսեր մատուցուեցաւ.

Ռոմի գաղղիական դեսպան Լավալէթ մարքիզն Ռոմէն Դաղղիա վերադարձաւ. Կըսուի թէ ասոր պատճառը Ռոմի գաղղիական զօրաց հրամանատար Կայօն զօրապետին ու դեսպանին մէջ վէճ մը ծագած ըլլալն է, որուն վրայ Լավալէթ մարքիզը վշտանալով՝ Դաղղիա դարձեր է, և մէկ մ'ալ Ռոմ չպիտի դառնայ եղեր քանի որ Կայօն զօրապետն հոն մնայ.

Ուրիշներ ալ կըսեն թէ Լավալէթ մարքիզը Պապին հետ տեսակցութիւն մը ընելով, Պապը գանգատեր է Դաղղեոյ կառավարութենէն թէ Ղաբոնի մէջ նահատակեալ կրօնաւորներուն 'ի թիւս երանելեաց դասուելուն առթիւը Դաղղեոյ եպիսկոպոսներուն Ռոմ երթալը արգիլեր է՝ մինչև որ իրմէ հրաման չստանան. Լավալէթ մարքիզն ալ պատասխաներ է թէ « Կայսեր այս ըրածը Ռոմի աթոռին և Դաղղեոյ մէջ եղած կրօնական գուշադրութեան գործադրութիւնն է ». և ասկից առիթ առնելով՝ Լավալէթ մարքիզը դիտողութիւն ըներ է Պապին թէ՝ Ռոմի Աթոռը պէտք է յորդորէ Դաղղեոյ մէկ քանի եպիսկոպոսները որ աւելի ակնածութիւն ցուցընեն կայսեր և անոր կառավարութեանը. Այս դիտողութիւնը Պապին անհաճոյ թուելով պաղութիւն ինկեր է Ռոմի արքունեաց ու դեսպանին մէջ. Կայսրն ալ մէկ կողմանէ իրաց վիճակին դժուարութիւնները նկատելով, միւս կողմանէ իւր դեսպանին հետ 'ի մտոյ խօսակցիլ ուզելով, զանի Դաղղիա կանչեր է.

Ռոմէն լուր կուտան թէ մարտ 14/26ին Պապը Ղաբոնի մէջ նահատակեալ երեք ճիզուիթ քարոզիչներ 'ի թիւս սրբոց դասակարգեր է. Այս առթիւ Սուրին սրբազնութիւնը ատենաբանութիւն մը ընելով՝ ըսեր թէ « Իր աշխարհական իշխանութիւնը հաւասարոյ մաս չէ. այլ՝ իրաց այժմեան կարգին մէջ և դաւանին կամքը՝ աշխարհական իշխանութիւնը բացարձակապէս հարկաւոր է եկեղեցւոյ գլխոյն անկախութեանն ու ազատութեանը.

Ամերիկայէն եկած լուրերը հիւսիսականաց նորանոր յաջողութիւնները կը ծանուցանեն. Միսիսիպի (հիւսիսականաց) Լինքօլն նախագահը պատգամագիր մը ղրկելով երեսփոխանաց խորհրդարանին առաջարկեց որ հարաւային նահանգներէն որոնք որ գերեւաց ազատութիւնն ընդունին, դրամական հատուցում մը ըլլայ անոնց. Այս առաջարկութիւնը խորհրդարանէն քուէից առաւելութեամբ ընդունուելով, Ամերիկայի խնդիրը նոր կերպարանք մը առաւ. վասն զի ասով հարաւայնոց դատը 'ի սպառ կը կտրուի Եւրոպայի քաղաքակրթեալ ազգաց առջև, և պատերազմն ալ շուտով վախճան կրնայ գտնել.

Ամերիկայէն եկած լուրերուն նայելով, հիւսիսայնոց և հարաւայնոց մէջ նաւական պատերազմ մը եղեր է, որուն մէջ հարաւայնոց երեք զրահաւոր փոքր շոգենաւները սաստիկ հարուած մը տուեր են առաջիններուն եօթը մեծ ֆրիգատներուն.

Այս նաւական պատերազմին վրայ Օրլինիսն Նասիոնալ լրագրին հետեւեալ ուշադրութեան արժանի խորհրդածութիւնները կընէ, որոցմէ կը տեսնուի թէ տերութեանց նաւական զօրութիւններն հիմնական փոփոխութիւններ կրելու հարկադրուած են.

« Մեծ փորձ մը եղաւ այս օրերս Միացեալ-Նահանգաց մէջ, և այս փորձը կը ցուցնէ Եւրոպայի թէ ունեցած երեք չորս հազար միլիոն ֆրանքի նաւական շինուածոց՝ այն է պատերազմական նաւերուն արժէքը բոլորովին կամ մեծ մասամբ կորսուած է.

« Խօսքերնիս այն պատերազմին վրայ է որ այս օրերս Ամերիկայի Ղէյմն դեմին վրայ եղաւ հարաւայնոց երեք զրահաւոր շոգենաւներուն և հիւսիսականաց եօթն շոգեշարժ նաւերուն մէջ, որոց մէկ քանին մեծ պատերազմական նաւեր էին.

« Այս շուտով լմնցած կռուին մէջ տեսնուեցաւ որ մէ՛կ երկաթապատ նաւ մը թշնամւոյն պատերազմական շոգենաւները ծակեց, ընկղմեց ու դերի բռնեց՝ առանց ծանր վնաս մը կրելու, թէ և թշնամւոյն ֆրիգատներն իրենց բոլոր թնդանօթները կատաղաբար անոր վրայ կը պարպէին.

« Այս առաջին անգամն է որ զրահաւոր նաւ մը պատերազմի մտաւ, և արդիւնքն համոզիչ է. Եւրոպայի ծովային զօրութիւնը բաղկացընող 2560 պատերազմական նաւերն այս օրուան օրս յարդ կամ ապակի կը համարուին Ալջառի պէս զրահաւոր նաւի մը դէմ որ 900 հազար քիլոկրամ երկաթով պատեալ է.

« Մէ՛կ զրահաւոր նաւ մը կրնայ ամբողջ նաւատորմիղ մը խորտակել. Նաւաշինութեան արհեստը հիմնովին տակն 'ի վերայ եղաւ. Ասի շոգին նաւատակնութեան գործածութենէն յառաջ եկած յեղափոխութենէն աւելի մեծ, աւելի արմատական յեղափոխութիւն մ'է. Շոգեշարժ նաւերը շինուած ժամանակը առաջատաւոր նաւերն ալ մնացին և շոգենաւներուն հետ մէկ տեղ գործ կրնային տեսնել. Զրահաւոր նաւերն ընդհակառակն թէ՛ հին շոգենաւներուն և թէ՛ առաջատանաւերուն վերնալը կամ փոխարկելիքը կը պահանջեն.

« Մակէց գաղափարիշ նկատելիք ալ կայ. Աշխարհիս բոլոր ծովերուն վրայ պտրտող վաճառական նաւերուն թիւը 220000 կը հաշուեն. Արդ, ենթադրենք թէ ծովերն պատերազմի ժամանակ զրահաւոր նաւ մը ծովասպատակութեան ելնէ. Այս զարհուրելի թշնամին դէմ առուտրական մեծ նաւատորմիղ մը անպաշտպան կը մնայ. Ամենն ալ դերի կերթան իրենց բոլոր մարդոյմամբն ու ապրանքներովը, թէ որ զրահաւոր թշնամին աւելի լաւ չհամարի այն բոլոր նաւերն ու մէջի մարդիկը ծովուն յատակը իջեցընել.

« Ուրեմն երկաթապատ նաւերուն գիւտը հիմնական նշոյլութիւն մը կը պահանջէ ծովային իրաւագիտութեան. և ասոր նախաշաւիղը պէտք է ըլլայ պատերազմական ծովասպատակութեան բոլորովին վերնալը.»

Անգղեոյ խորհրդարանն արդէն զբաղիլ սկսած է այս նաւական կարևոր խնդրոյն. Առաջարկութիւն եղաւ որ Անգղեոյ ծովերգերներուն պաշտպանութեանը համար շինուած ծովային վայրոտեայ մարտկոցներն ու թնդանօթակիր լաստերը մէկ կողմ ձգուին ու անոնց տեղը զրահաւոր մանր շոգենաւներ շինուին. Ամերիկացւոյ վերջին միջեալ նաւամարտին մէջ գործածածներուն նման.

Անգղեոյ կառավարութիւնը՝ առանց մէկէն 'ի մէկ ընդունելու այս առաջարկութիւնը, խօսք տուաւ առ այժմ ուշադիր քննութիւն մը ընելու առաջարկեալ կարևոր խնդրոյն վրայ որ նաւական արդի դրութիւնը հիմնովին կը տապալէ և ամբաւ ծախքերու դուռ կը բանայ ծովային տերութեանց.

Մէքսիկայէն եկած վերջին լուրերուն նայելով, եւրոպական երեք տերութեանց և միշեալ հասարակապետութեան մէջ ծագած վէճը խաղաղութեամբ լուծուելու յոյսեր կը տեսնուին.

Հասարակապետութեան կառավարութիւնը եւրոպական տերութեանց առաջարկած հիմնական պայմաններն ընդուներ է. հետեւաբար Մէքսիկա գացող եւրոպական տերութեանց հրամանատարները պայմանագրութիւն մը ընելով Մէքսիկայի կառավարութեան հետ, իրենց զօրքերը պիտի մեկնին հոնկէ. Անգղեացիք Անգղիա պիտի դառնան. Սպանիացւոց զօրքերուն մէկ մասը Հռոսպա կղզին պիտի երթան. Դաղղիացւոց ղրկած օգնական զօրականներն ալ առանց նաւերէն դուրս ելլելու Դաղղիա պիտի դառնան կըսուի.

Սակայն, Եւրոպայէն եկած վերջին լուրերը կը ծանուցանեն թէ, Դաղղեոյ և Սպանիոյ կառավարութիւններն այս կարգադրութեան հաճութիւն չտալով հրաման կրկին ղրկեր են իրենց ծովային և ցամաքային զօրութեանց հրամանատարներուն, որ մինչև Մէքսիկայի մայրաքաղաքը չմտնեն՝ Մէքսիկայի կառավարութեան հետ ոչ բանակցութիւն ընեն և ոչ կարգադրութիւն. Կը կարծուի թէ այս հրամանը մինչև որ Մէքսիկա հասնի՝ գաշնակից զօրքերն անկէ մեկնած կըլլան.

Դանի մը տարիներէ 'ի վեր Չինաստանի երկիրներն արեամբ ներկող ու աւերող ապստամբութիւնը վերջապէս Եւրոպացւոց ալ հանգստութիւնն աւրելով, կերևի թէ եւրոպական մեծ տերութիւնները պիտի հարկադրին իրենց զէնքերը Չինաստանի ապստամբներուն վրայ դարձուցանելու.

Դաղղիական Բուէս լրագրին մէջ հրատարակուած հեռագիր հեռաքրքրաշարժ նամակը՝ որ Չինաստանի Շանկայի քաղաքէն գրուած է, այս հաւանականութեան հաստատութիւն կուտայ.

« Սինկբօ քաղաքն ապստամբներուն ձեռքն ինկաւէն 'ի վեր, դեսպաններն այնպիսի սարսափելի ընթացք մը բռնեցին, որ այս օրուան օրս հարկադրած ենք իրարու հարցուցանելու թէ Չինաստանի այս ամենէն հարուստ և ամենէն բարգաւաճ քաղաքը մինչև յաջորդ սուրհանդակին ճամբայ ելած առենը կանգուն պիտի մնայ.

« Արդէն տարտամ կերպով մը գիտէինք թէ ամերիկացի քարոզիչները, որ ապստամբներուն կողմը բռնած են, խրատ տուեր են անոնց որ Չինաստանի հարաւակողմը քալեն, ուր առատ պաշար կըրնային գտնել՝ թէ՛ ուտելիքի և թէ պատերազմական մթերքներու.

« Այս նենգաւոր խրատն վրայ էր որ ապստամբներուն ապականարար հեղեղը նախ Սինկբօի վրայ քալեց, ուր ոչ կայսերականք և ոչ դաշնակիցք դիմադրութեան պատրաստուած չէին. Բայց հոն ապստամբները լքեալ քաղաք մը գտան՝ ուր ոչ պաշարի մթերք կար և ոչ գեռին մէջ նաւեր կային. ուստի մէկդի առնելով Միացեալ Նահանգներէն գիպուածով եկած քիչ մը վառօդն ու ռումբերը որ դնեցին, ապստամբները ամերիկացի քարոզիչներուն յուսացուցած առատութիւնները չգտան Սինկբօի մէջ.

« Այն ժամանակը յայտնի եղաւ ապստամբներուն համար Շանկայիի վրայ քալելու հարկը, որ հարաւային քաղաքներուն մէջ միակ հարուստն է, ներքին և արտաքին վաճառականութեան կեդրոնն է, և կայսերական զօրաց պէտք եղած ամեն կերպ պատերազմական պաշարներուն մը թերանոցն է.

« Հրաման ղրկուեցաւ ապստամբաց զանազան գունդերուն որ Սուչուի և Հանկչուի գաւառներն ու շրջակայ երկիրները արշաւեր էին, որպէս զի ճամբայ ելլեն. Սինկբօ գտնուող գունդերուն ալ հրաման եղաւ որ Շանկայիի վրայ քալեն այն կերպով որ այս ամեն գունդերը մի և նոյն ժամանակի մէջ հոն հասնին. Բայց այս մեծ շարժումներն այնպէս զգուշութեամբ գաղտնի պահուեցան ապստամբներուն հոս ունեցած բազմաթիւ կողմակիցներէն, որ

մենք ամենաթեթև կասկած մը անդամ չունենինք մեր քաղաքին ու վաճառականոց-ներուն սպառնացող մերձահաս վտանգէն։

« Միայն ամսոյս (յունուար) 11ին էր որ վտանգին յառաջընթաց չարագուշակ նշանները մէկէն 'ի մէկ մեղ արթնցուցին՝ վտանգին մօտենալը մեզի գուժելով։

« Սուլտանն կանուխ՝ հորիզոնին վրայ ծուխերու սև սիւներ տեսնուելով՝ գեղերուն ու ագարակներուն հրկիզուելթեանը վրայ տարակոյս չթողուցին։ Կէս օրին մօտ խորունկէն հրաբխնութեանց որոտումներ լսուիլ սկսան, և քիչ մը ետքը գեղացւոց բազմութիւնմը՝ մանաւանդ կանանց և աղջոց՝ սարսափ Շանկայի կը դիմէին սարսափած և շունչերնին հատած, խոշոր ծրարներ հետերնին բերելով, որոց մէջ իրենց հանդերձներն և ուտելիքը լցուցեր էին գաղթական գացող ժողովրդոց պէս։

« Ապստամբներուն ասանկ յանկարծուստ մօտենալը մեզ շատ հիացուց։ որովհետև դեռ մօտ ժամանակներս իրենց մեծերը խօսք տուեր էին Անգղեանցւոց և Գաղղեացւոց հրամանատարներուն թէ Շանկայի դէմ թշնամական դործ մը չի պիտի ընեն երբէք։ բայց կերևի թէ իրենց բարեպաշտ խրատատուներուն (ամերիկացի քարոզչաց) թելադրութեամբը խորութիւն մը դրած ըլան Շանկայի պարսպապատ քաղաքին ուր Ձինացի վաճառականները միայն կը բնակին, և Նուրոպացւոց թաղին մէջ, որ քաղաքին և դեղին մէջ տեղն է։ Շանկայի այս մասին համար ապստամբներն ամեն կերպ ակնածութիւն ու ապահովութիւն կը խոստանան, հաստատելով թէ օտարազգեաց հետ սիրով ապրիլ կուզեն։ բայց Ձինացւոց բնակած քաղաքն իրենց նաւական դործողութեանցը համար ամենակարևոր կէտ մը ըլալով, անպատճառ պիտի առնեն։

« Ասանկ յանդուգն ձեռնարկութեան մը յաջողութիւնն ապահովելու համար, յարձակող զօրաց թիւը 100000ն հասուցած են, որոց մէկ մասը Եւրոպական զէնքերով զինեալ են, և բազմադունդ հեծեալներ ալ ունին որոց համար կըսուի թէ անպարտելի կերպով անվեհեր են։ Այս անհրահանգ աւազակներուն անթիւ ջոկերը պատերազմի առաջնորդելու համար ապստամբները երկու հարիւրի չափ եւրոպացի զինուոր դտած են, որոնք ցամաքան տերութեանց նաւերէն փախած նաւաստիներ կամ հին ծովապատակներ են, դող աւազակ մարդիկ, որոնք զանազան ասիական զինուորական պաշտօնականներ ու եւրոպական զինուորութեան ուսուցիչներ եղած են ապստամբներուն բանակին մէջ։

« Ասանկ ծանր վտանգի մը առջև չէինք կրնար վարանիլ։ Նուրոպացիները խիստ մեծ շահեր ունենալով Շանկայի չէնական քաղաքին մէջ՝ հարկադրուած են զանի ամենայն զօրութեամբ պաշտպանելու։

« Խիստ բարեբաղդաբար Հօր ծովպետն հոս դտնուելով, իսկոյն ամրութեան դործողութիւններու ձեռք զարկաւ, և քաղաքին ակար կողմերը խրուսկ խրամներով զատեց։ որով մեր թնդանօթակիրները կարող կըլան պաշտելու և թնդանօթներնիս ալ թշնամեաց դէմ հզօրեղապէս դործելու։

« Մեր պահապան զօրաց թիւը արդէն 2000ի կը հասնէր։ բայց հոս դտնուող բոլոր եւրոպացիները՝ առանց ազգի հասակի և ասիական խորութեան զէնք առնելով՝ կամաւոր զօրաց դունդ մը կազմեցին հասարակաց պաշտպանութեանը համար։

« Ընթադրելով որ այս յաւելուածով մեր զօրութիւնը 3000 մարդու հասնի, տակաւին խիստ քիչ է 100000 արեանարբու աւազակներու բազմութեան մը դէմ։ բայց մեր մարտկոցներուն, զինուորական ճարտարարուեստ շինութիւններուն ու նաւական պաշտպանութեան միջոցներուն նայելով, զինուորական արուեստին հմուտ եղողներն համոզուած են որ կարող կըլանք ապստամբներուն ջոկերը վանելու, մանաւանդ թէ որ գաղղիական նաւախումբը ժամանակին հոս հասնի, որուն համար կըսուի թէ Սայկոնէն ճամբայ ելեր է մեզի օգնութեան հասնելու համար։

« Ուրեմն, ներկայ պարագայներուն զօրութեամբը, եւրոպական քաղաքակալնութիւնն ակամայ հարկադրուած է Ձինասանի ապստամբութեան նկատմամբ օրոշ դիրք մը բռնելու։ Որչափ ալ տեսականապէս չեզոք մնալ ուզէ Ձինասանի տերութիւնը պատասխանատու մեծ կրուին մէջ, այսու ամենայնիւ քաղաքակալնապէս կառավարութեան կողմը բռնելու կը հարկադրի՝ ապստամբներուն անակնկալ յարձակումը զլնու զօրութեամբ վանելով։

Բայց թերեւս Շանկայի քաղաքն ու նաւահանդիստը ազատենք նէ ալ՝ մեր միջամտութիւնը չկրնար յառաջ քալել Ձինասանի ներսերը, հետևաբար ընդհանուր քաղաքականութեան վիճակին դժուարութիւնները պիտի շարունակեն թէ՝ Ձինաց կառավարութեան եւ թէ՝ դաշնակից տերութեանց (Անդղիոյ և Գաղղիոյ) համար։ Հիմա պէտք կըլլայ որ Ձինասանի կառավարութիւնը վերջապէս ազդու կերպով դործելու ճամբան մտնէ ուր կը մղէ զինքը մեր քաղաքականութիւնը, եւ հզօր բանակ մը կազմելով ապրստամբութեան կեդրոնին վրայ քալէ ու զանի ապառապուռ խորտակէ։ Դժբաղդաբար այժմեան կառավարութիւնը աւելի ժամավաճառ ըլլալու և վիճաբանելու միտում կը ցուցնէ՝ քան ազդու միջոցներ ձեռք առնելու, որով միայն կարելի է տերութիւնը մոտալուտ աւերումէ մը ազատել։

« Այսօր, յունվ. 21, ապստամբաց դունդերը քաղաքէն մէկ ժամու ճամբայ հեռուն բանակ դրած են՝ առանց սնոմի ջական շարժման մը նշաններ ցոյց տալու։ Սակայն քանի մը ձիաւոր յառաջապահներ համարձակեցան մինչև հրացանի գընդակ հասնելու չափ մօտենալ անդղեացւոց հիւպատոսարանին։ Սոկեց կը կարծուի թէ ապստամբները քաղաքին վրայ յարձակելէ առաջ կուզեն անոր մօտենալու կեսերը յառաջուց սովել։

« Հօր ծովապետը Պ՝ուսունկ գնաց, որպէս զի ապստամբներուն սպառնայ եթէ կողմէն՝ երբոր ուզեն գեղին ձախ կողմը ձեռք անցունել և Հանկչուէն ու Սինկբօէն սպասուած աւազակաց դունդերուն հետ միանալ, որոց մօտենալը տուգուեցաւ Օլինկալի շոգենաւին հրամանատարէն որ անոնց դէպ 'ի Շանկայի գալը տեսեր է հեռուէն։

« Բայց մեզի համար ամենէն մեծ վտանգը ասոնք չեն։ Ամենէն աւելի վախցածնիս՝ մեր ծառայութեանը մնաց Բանթոնցիներուն ու Ֆօնքիենցիներուն դաւաճանութիւնն է, փոխն զի կասկած կայ որ ասոնք դաղտնի ընկերութիւն մը կազմած են, որուն նպատակն է ներսէն մեր վրայ յարձակիլ երբոր ապստամբները դուրսէն քաղաքին վրայ յարձակին։ Ասանկ բան մը արդէն 1853ին Բանթոնի մէջ եղաւ՝ խիստ աղետալի հետևանքներով։ Ստուած պահէ մեզ անանկ սարսափելի դժբաղդութենէ մը։ »

Բեդրսպուրկէն մարտ 24 թուով լուր կուտան թէ տերութեան ատենագրպետը անուանի Սէնէսլբօա կոմն առջի իրիկունը վախճաներ է։

Շաւլ—Ռոպէրթ Սէնէսլբօա կոմնը Նուրոպայի քաղաքագիտաց երկայագոյնն էր։ 1802ին Ռուսիոյ արտաքին գործոց պաշտօնին մտած և անոր քաղաքականութեանը անօրէն եղած է դարուս պինա երևելի քաղաքագիտական գործերուն մէջ՝ Աղէքսանդր Ա։ ի օրէն սկսեալ մինչև Աղէքսանդր Բ։ ի օրովը։ Արևելեան պատերազմն եւ Փարիզ դումարուած դեսպանաժողովը վերջին քաղաքագիտական մեծ գործն էր որուն մասնակից եղաւ այս երևելի քաղաքագէտը, և անկէ ետքը պաշտօնէ քաշուեցաւ։ Սէնէսլբօա կոմնը 1780ին ծնած էր, հետևաբար 82 տարեկան էր վախճանած ժամանակը։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Օդոստափառ Ինքնակալն այսօր ճամբայ կելլէ մայրաքաղաքէս Մէճիտիէ շոգեշարժ ֆրէգատով՝ Սիկոմիդիա և անկէց Սէմիէիկ ու Պլուսա երթալու համար։

Սորին կայսերական վեհափառութեան ուղեկից պիտի ըլլայ նաև Ծովային գործոց պաշտօնեայ բարձրագոյն Սէհմետ Էլի փաշան։

Լոնտրայէն Ֆրանքֆորթի ժուռնալ լսադրին գրուած նամակի մը մէջ հետևեալը կը կարդանք։

« Օսմանեան փոխառութիւնն անցեալ ուրբաթ օրը դոցուեցաւ, չորս օր բաց մնալէն ետև։ Ստորագրութեանց գումարը 36 միլիոն լիրայի հասաւ։

« Բան տարիէ 'ի վեր Անդղիոյ մէջ տեսնուած չէր դրամական գործողութիւն մը որ այսպէս եռանդագին համակրութիւն դտնէ հասարակութեան կողմէն և ասանկ կարդէ դուրս արդիւնք մը տայ։ Պ՝ան պէ ստորագրուած դումարը ուղղուած դրամագլխին քառապատիկն աւելի է, և բուն տրուելիքէն՝ որ 5 միլիոն 440 հազար լիրա սթէռլինն պիտի ըլլայ՝ եօթնապատիկ աւելի է։

« Այսոր հետևանքն այն պիտի ըլլայ որ ստորագրողներն իրենց մասուցածին հինգերորդ մասը միայն տալու պիտի պարտաւորին։ ուստի յայտնի կը տեսնուի թէ շատերը դժգոհ պիտի ըլլան։ »

Պէրլինքայի Լնոեբանտանոլըադիին ալ հետևեալ տեղեկութիւնները կուտայ Օսմանեան նոր փոխառութեան վրայ։

«Փոխառութիւնը ստորագրողներն հետևեալ կերպով պիտի տան ստակը, Հարիւրին 5 ստորագրած ժամանակնին։ Հարիւրին 15 մուրհակնին ստացած ժամանակնին։ Հարիւրին 10 յառաջիկայ մայիս 15ին։ Հարիւրին 10 յուլիս մէկին, Հայն Հայն, մինչև դալ տարուան յունվարի 1։

«Պայմանաժամէն առաջ արուած դումարները հարիւրին 6 աւելի տոկոս մը պիտի տանան։ Տոկոսը անցեալ յունուար 1էն պիտի հաշուի։ Այրէն վճարը 1863 յուլիս 1ին պիտի սկսի և քսաներեք ու կէս տարուան մէջ պիտի լմննայ։

« Այս փոխառութեան նպատակն է քօնսոլիտէ չեղած բայ պարտքերը քօնսոլիտէ ընել և յարդը կողոսած թղթադրամը վերցնել։ Անդղիոյ կառավարութիւնը փոխառութեան դործածութեանը համար Պ՝ Սուլթանին ուղերովը յատուկ տեսուչ ընտրեց Լորտ Հօպարթ։

« Տաճկաստանի ընդհանուր եկամուտները և մանաւորապէս ծխախոտին ուղղին առուրքը, դրոշմի և բաթէնթայի տուրքերը փոխառութեան տոկոսին և դրխամային վճարմանը պիտի պատասխանեն։

« Այնպէս յանձնաժողով մը պիտի նսամի Պ՝ Գօլիս վեց անդամէ բաղկացեալ, որոց երեքը Օսմանեան կառավարութենէն պիտի ընտրուին և երեքն ալ փոխառութեան դործակատարներէն։ Այս յանձնաժողովը վեց ամսէ վեց ամիս Անդղիոյ Պանքային տուելիք դումարներուն կանոնաւոր կերպով յուղարկմանը պիտի հոգ տանի։

Գաւառներէն ղրկուած թղթադրամոց փոխարէն մայրաքաղաքս եկած մեծաղեայ դրամոց դումարն այս շաբթու 1 միլիոն 82,140 լիրա և 48 ղուրուշ հասած է։

Օդոստափառ Ինքնակալը առաջին կարդի Օսմանիէի ականակուռ պատուանշանը շնորհեց թնուղի կուսակալին։ Էրբունի սենեկապան Սէվքէս պէյը քանի մը օրէն ճամբայ պիտի ելլէ յիշեալ կայսերական պատուանշանը և անոր հետ դրկելու Սորին Պ։ վեհափառութեան շնորհած ականակուռ ծանրա գին թուին և Գրաֆտանը թունուզի կուսակալին տանելու։

Ընդհանուր չորեքշաբթի օդոստափառ Ինքնակալն անակնկալ այցելութիւն մը ըրաւ պատերազմի պաշտօնատան զօրանոցներուն։ Սորին Պ։ վեհափառութիւնը մանրամասնաբար քննեց զօրաց բոլոր նիւթական պիտոյքներուն վիճակը։ Ռնակապանները մաքրութեան և առողջապահութեան պայմանները հետաքննեց, կերած հացերնուն և կերակուրներուն համը նայեցաւ, և վերջապէս անձամբ բաժուդեց որ Իր հրամաններն ու ըրած որոշումներուն կատարեալ հաստատմութեամբ 'ի դործ կը դրուին։

Տերութեան անուղղակի հարկաց ընդհանուր վերատեսչութիւնն հետևեալ պաշտօնական ծանուցումը կը հրատարակէ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

«Տերութեան երկիրներուն մէջ ընչաքաղցութիւն և ամէն կերպ բնիկ սիկառներուն շինութիւնը ծխախոտին ընդհանուր մենավաճառութեան մասն ըլլալով՝ այս արտօնութիւնս ածուրդով վարձակալութեան պիտի տրուի։

« Որոշեալ ժամանակի մը համար վարձակալութեան առաջարկութիւններն ու պայմանները Պ։ Պօլսոյ մաքսատունը նրնտող անուղղակի հարկաց խորհուրդին պէտք է ներկայացուի գրով, ներկայ ծանուցման հրատարակուելէն մինչև քսան և մէկ օր։

« Օսար տերութեանց հպատակները Օսմանեան հպատակ վատահելի երաշխաւոր մը ցուցնելով կրնան այս արտօնութեան վարձակալութեանը ձեռնամուխ ըլլալ։

« Այս վարձակալութեան վերաբերեալ առաջարկութիւնները տերութեան բոլոր երկիրներուն համար միայն պիտի ընդունուին։

« Ածուրդը այն ժամանակը պիտի ըլլայ երբոր առաջարկութիւններն ընդունելի երևին։ »

Կ։ Պօլիս 19/30 մարտ

1862

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ազգային դպրոցներէն շատերուն ողբալի վիճակը ցաւօք սրտի տեսած ժամանակնիս՝ ոչ սակաւ վիրիթարութեան առիթ է ամենց ալ բարեկարդ և արդիւնաւոր վիճակը տեսնել կամ իմանալ։ Այնինչպէս որ առաջիններուն վրայ բարեսէր հասարակութեան ցաւակցութիւնը հրաւիրել և հոգաբարձութեանց ոմանց անարդարացի անհոգութիւնը մեղադրել նուիրական պարտք մը կը ճանչնանք մեզ, անանկ ալ վերջիններուն վրայ իր ուրախակցութիւնը հրաւիրել և առիթ եղողներուն ազնիւներն ու անձնուիրութիւնները գովութեամբ հուշկել նոյնպէս անհրաժեշտ պարտականութիւն մը կը համարինք։

Գումգարուի դուրսի ազգատարնակ թաղին երկու սեռի վարժոցներուն վիճակը վերջին միթարական քաղցր պարտականութիւնը կը դնէ մեր վրայ։ Բարեջան հոգաբարձուներ, հմուտ և աշխատասէր ուսուցիչներ, ուսումնասէր և ուշեմ մանկունք կիրակի օրը զմայլելի տեսարան մը ընծայեցին յիշեալ թաղին մէջ։

Աշակերտաց և աշակերտուհեաց ուսմունքները նախընթաց երկու շաբաթներուն մէջ ապրիս դլխաւոր դասատուներէն և ուրիշ հմուտ ուսումնականներէ անաչառապէս քննուած ըլլալով, անոնց 'արուած գոհութեան վկայութիւններուն համեմատ՝ կիրակի առաւոտ յիշեալ թաղին եկեղեցւոյն մէջ պարդեւաբաշխութեան հանդէս կատարուեցաւ 'ի ներկայութեան բազմաթիւ ուսումնական և ուսումնասէր

ԺՈՂՈՎՍԿԱՅ ԴԱՏՈՒ

* * *

Ամսոյ 1 դեկտեմբերի, Հանրապետական դատարանի նախագահ Գ. Ալեքսանդրեանի հրամանով նշանակուեցաւ Ս. Գ. Ալեքսանդրեան՝ Ս. Գ. Ալեքսանդրեան՝ Ս. Գ. Ալեքսանդրեան՝

տէ ճամբուն վրայ, և շունն ալ կառնէ զայն իր տիրոջը կը տանի։ Այս պաշտօնը ամեն օր անվրէպ ճշդութեամբ կը կատարէր։

Սկսէց 20 օր առաջ երկուշաբթի իրիկուն շունը բատ սովորութեան գացեր երկաթուղւոյն եզերքը կ'սպասէր։ Շոգեկառքն անցաւ, բայց լրագիրը չձգեց։ Տիրը (շանը անունն է) զարհուրելի աղաղակ մը արձակելով՝ վազեց։ Մօտակայ կայարանը գնաց ուր շոգեկառքը կանգ առեր էր, բայց մինչև որ Տիրը հոն հասաւնէ՝ շոգեկառքը մեկնեցաւ։ Տիրը՝ այս անդամ պարապ տեղը վազելով՝ գոհ չեղաւ։ Մտաւ կայարանին գրասենեակը և վառարանին քով նստաւ։ Երկաթուղւոյն գործակալներէն մէկը Խօսթ լրագիրը բացաւ, որ քիչ մը առաջ շոգեկառքը բերեր էր իրեն, և սկսաւ կարդալ։ Այն միջոցին օտարական մը ներս մտնելով՝ գործակալը ելաւ կայնեցաւ, լրագիրը քովը դրաւ ու դարձաւ այն օտարականին հետ խօսելու։ Տիրը՝ որ լրագիրը կը դիտէ եղեր, ղանի յափշտակելուն պէս՝ կծկեց կայարանէն և շունչը իր տիրոջը տունը առաւ։ Սանկով կալուածատէրն ըստ սովորութեան իր լրագիրն ստացաւ։

Նախընթաց թիւերնուս մէջ Մէծմուայը Հաւատիս և Միւնասիի Լրմիաս լրագրաց վիճաբանութիւններուն վերայօք ազգայնոց ոմանց կողմէն հրատարակուած նամակին սկիզբը եղած «ազգային մէկ քանի լրագրաց և Մէծմուայի մէջ» խօսքերը պէտք է ըլլան «ազգային մէկ քանի լրագրաց և մանաւանդ Մէծմուայի և Միւնասիի մէջ»։

Այս վրիպակը կարդէ դուրս երևոյթ մը ունենալով, զանազան կարծեաց և մեկնութեանց առաջքն առնելու համար պարտք կը համարինք պատճառը բացատրել։

Յիշեալ նամակէն առաջ ուրիշ նամակ մ'ալ եկած էր մեզ, որուն սկիզբը 15-20 տողի չափ տեղ եռքինին բոլորովին նման էր՝ բաց 'ի վերոյիշեալ մէկ քանի բառերու տարբերութենէն, ուստի և մեր տպագրիչներն ալ առաջինին սկիզբը անփոփոխ պահելով, պարզապէս եռքինին վերջի խօսքերը աւելցուցեր են վրան՝ առանց վերոյիշեալ մէկ քանի խօսքերուն տարբերութեանը ուշադիր ըլլալու։ Հետևարար վերոյիշեալ վրիպակը տեղի ունեցեր է մեր հրատարակութեանը մէջ։

ՆՈՐԱՏԻՊԵԼԳՐԵԱՆՔ ԱԼՖԻՐԱՆԿԻՆ

ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

Ի ՀԻՆԳ ԱՐԱՐՈՒԱԾՈՅ

ՏՊԵԱԼ

Ի ԹԷՈԴՈՍԻԱ

Ի Տպարանի Խալիպեան ուսումնարանի Հայոց

1862

Աղդերնուս մէջ ժամանակէ մը 'ի վեր տեսնուած Ալֆիրանկայի անկարգ և անխորհուրդ մոլութիւնը բարոյական վնասագաւոր վերք մին է, որուն դարման տանելու համար որչափ ջանք ըլլայ՝ քիչ է։

Այս ոդբալի վերքը որ դժբաղդաբար օր քան օր կը ճալակի ազգիս մէջ, ոչ միայն բարուց ապականութեան պատճառ մ'է, այլ և ընտանեաց խաղաղութիւնն աւերելու, և շատ գերդաստաններու աղքատութեան և կործանման առիթ։

Սանկ ոնաւեր մոլութենէ մը հասարակութիւնն զգուշացընելու ամենայարմար միջոցներէն մէկն ալ կատակերգութիւնն ըլլալով, կը յուսանք որ Գալֆայեան արժանապատիւ Խորէն վարդապետին այս աշխատասիրութիւնը կրնայ փրկաւէտ ազդեցութիւն մը ընել Ալֆրանկայի կոյր հետամուտներուն մտացը վրայ։ Մանաւանդ թէ որ Ռերայի Աբեւելեան հայ թատրոնը զանի հասարակութեան ներկայացընէ քանի մը թեթև փոփոխութիւններով, որոնք դերերուն ճշգրտութեանն ու հարազատ նմանողութեանը համար անհրաժեշտ կերևին մեզ։

Կը ծախուի Մահմուտ փաշան Խալճըլար խանին դրանը մէջ, և Մէրճանի հայ գրավաճառաց քով։ Գին 1 լուսլի արծաթ։

ԳՈՒՇԱԿ ԱՊԱԳԻԱՅԻՑ

Պ. Մ. Շապանեանի աշխատասիրութեամբ գաղղիերէն լեզուէ թարգմանեալ զուարճալի գրօսական գիրք մըն է։ Կը գտնուի Մէրճանը Պ. Յ. Մալգարեան և Պ. Պաղտասար գրավաճառներուն քով։

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

ՅԱՆՁՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Դասախօսութիւն առաջապահան ուսմանց, այսինքն կրկնատուամաց, առաջապահան թուաբանութիւն և նահանգագրութիւն։ ընթացիկ հաշիւներու, առաջադանակեալ մանակցութեանց (բառթիսկրասիոն), սեղանաւորութեան գործողութիւններու, օտար աերութեանց ստակներու, չափերու և կշիռներու վրայ տեղեկութիւն։ գիտութիւն ապրանաց և այլն։ նաև դասախօսութիւն Անդղերէնի, Գաղղերէնի և Գերմաներէնի։

Այս դասերը չափաւոր ամսականի մը կապուած են, և ուզողը կրնայ առանց ակնածութեան ներկայանալ յանձնարարական գրասենեակը Մեծ նոր խանին վերի դրանը մէջ թիւ 5 սենեակը մանրամասն տեղեկութիւններ ստանալու համար։

Հոն կը ըլլայ նաև առեւտրական նամակագրութիւններ և թարգմանութիւններ վերոյիշեալ լեզուներով։

Պաշտօնեայ բնտրողներն հոնկէ կրնան դիւրութեամբ պաշտօնեայ գտնել։ որովհետև պաշտօն բնտրողներու համար ալ արձանագրութեան տեղ մըն է յանձնարարական գրասենեակը։ և արդէն ամեն տեսակ գործերու յարմար պաշտօնեայներ պատրաստ կան։

ԼԱՊԷԼՈՆԻԻ

ՏՐԱԺԷՏԸ ՔԻՒՊԷՊԻՆ Օ ԴՐՕՐԱՀԻՒ

ՀԱՏԱԴԵՂԸ

Այս հատադեղին ներգործիչ սկզբունքն է Հնդկաստանի Քիւպէպը (քէպապիէ) զուտ Քօքահիւի հետ միացած, և առանց ստամոքսը յոգնեցընելու չուտով կարդելու Պէնոռաժիքսուած արիւնահոսութիւնները։

Կը գտնուի մայրաքաղաքս Տէլլա Սուտայի, Օթոնիի, Քալէյիի և ուրիշ գլխաւոր դեղավաճառաց քով, և մանաւորապէս Ղալաթիա Վօյվոսայի փողոցը թիւ 9 Բիւպլիքաթէօռ Ժէնէռալի մնօրէն Մ. Մէֆրէտիի քով։ 2

ՄԱՐՄՆՈՑ ԿՈՇՏԵՐԸ (ՆԱՍԸՐ) ՄԷԿԷՆ Ի ՄԷԿ ԲԺՇԿԵԼՈՒ ԴԵՂՄԸ

Այս հրաշագործ դեղին գործածութիւնը դիւրին եւ բժշկութիւնը զարմանալի է։ Քանի մը շաբաթ յառաջ փորձի համար գործածուելիք օրինակներով 15 եւ 20 տարեկան կոշտերը քանի մը աւուր մէջ անհետ եղան, եւ անոր պատճառաւ չնորհակալութեան բազմաթիւ նամակներ ստացաւ Փարիզէն բերողը։ Կոշտերէն ձանձրացողը թող առնէ այս դեղը եւ ինքնին կը վկայէ անոր զօրութեանը։

Այս դեղին մէկ մասին գինն է 20 ղուրուշ եւ ծախուած տեղն է Փարիզու գրատունը Քալճըլար խան թիւ 2։ Գնողն այն տեղէն կրնայ իմանալ գործածութեան կերպը։

Թանաք աղնիւ կար կարելու գործիքներ

Այս գործիքները Գալաթիոյ Մեծ լիկայի մաղազան կը գտնուին, ուր միշտ մէկ հատ մը պատրաստ գրուած է տեսնել ուզողին կարելու կերպը ցուցնելու համար։

ՁԿԱՆ ԻԻՂ

ՄԱՔՈՒՐ ԵՒ ԱՆՈՒՇԱՀԱՏ

Գաղղիացի Տոքթոր Օթիէ բժիշկին եւ Շէվրիէ դեղագործին պատրաստածը, որուն մէջ ձուկի հոտ եւ համ ամենեին չկայ։

Կը ծախուի Ղալաթիա Վօյվոսայի փողոցը թիւ 9 Բիւպլիքաթէօռ Ժէնէռալի մնօրէն Մ. Մէֆրէտիի քով։

Ան լրագիրը շաբաթն անգամ մը կելլէ շաբաթ օրերը։ Ով որ կուզէ կրնայ ստորագրելիլ, Կ. Պոլիս Ջինգիլի խանը լրագրոյս գրասենեակը։ Իսկ դուրսերը հոգաբարձուներն են՝

ԻԶՄԻՐ. Յովհաննէս աղա Մազմանեան.
ԵԳԻՊՏՈՍ. Շաւարշ աղա Արիֆիանեան.
ԱՆԴՐԻԱՆՈՒՊՕԼԻՍ. Մահտեսի Սուքիաս աղա Գալուստեան.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Պ. Խաչատուր Էլմասեան.
ԹՈՒՍԱԹ. Գէորգ եւ Յոհաննէս աղայք Աբգարեան.
ԿԱՐԻՆ. Կարապետ պատուելի Զաքարեան.
ՊՐՈՒՍԱ. Կարապետ աղա Էսկիշէհիրլիեան.
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Պ. Տ. Մուրատեան.
ԹԷՔԻՐՏԱՂ. Պ. Դ Մալդարաշեան.
ՎԱՆ. Պ. Մկրտիչ Տ. Ատոմեան.
ԽԱՐԲԵՐԴ. Պ. Գէորգ Ճաճարեան.
ԵՐԶՆԿԱ. Մ Դանիէլ աղա Խազանճեան։
ԱՏԱԲԱԶԱՐ. Մահտեսի Յակոբ աղա Տ. Գրիգորեան.

Ուրիշ քաղաքներէ ստորագրուիլ ուզողները՝ այս տեղերուն մէկուն հետ կրնան թղթակցիլ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԴՐԱՄՈՑ ԱՐԺՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ԹՂԹԱԴՐԱՄՈՎ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 31 ՄԱՐՏ	Բշ. 26	Գշ. 27	Դշ. 28	Եշ. 29	Ուր. 30	Շբթ. 31
	Ղրշ.	Ղրշ.	Ղրշ.	Ղրշ	Ղրշ.	Ղրշ.
Օսմանեան լիրա Մէճ	188	187-20	186	186-20	189-20	192-20
Քսանոց արծաթ	57-15	57	57	57-5	57-30	57-20
Թանվ. Մումբազէ	84-20	84-20	84-10	84-10	84-20	84-20
Էսհամը ձէտիտէ նոր	68	67-20	67-20	67-20	67-20	67-20
» » հին	69	68-20	68-20	68-20	68-20	68-20
Սէրկի 10 տր. տկ. առ.	45	45	45	45	45	45
Սէհիմ	66	66	68	68	66	66
Անգղիական լիրա	205	204-20	205	205-20	206-20	210
Բօլ իմբէռիալ	168	167-20	165	165-20	168-20	169
Գարպոմանց	51	51	50-20	51	51-10	51
20 ֆրանքնոց ոսկի	164	165-20	161-20	161-20	164-20	167
5 » արծաթ	41	41	40-20	40-25	41	41-10
Սոֆորին	285	286	282	283	285	287
Աւստրիոյ գերբմից	95-20	95-20	94-20	94-30	96	96-10
Տասնոց քսն. հղրին	700	680	680	680	700	770

ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆՑ (ԳԱՄՊիՕ) ԳԻՆԵՐը

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՆ 130 ՂՈՒՐՈՒՇ ՀԱՇՈՒԵԼՈՎ

26 ՄԱՐՏ 1862

Լոնտրա	111—111½	Լիվորնօ	«
Փարիզ	«	Ճէնովա Լ. Ն.	«
Մարսիլիա	23,17½—23,55	ԻՍԿ ՄԷԹԱԼԼԻՒՐ ՀԵՑ	
Վիէննա	«	Լոնտրա	
Թրիէստ	«	Մարսիլիա	

ԱՐՄՏԻՔ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 31 ՄԱՐՏ

Ցորեն Թայղան	48—50	Ցորեն Իսմայիլ կակուղ	00—00
» Իսմայիլ	44—46	» Վարնա »	00—00
» Կալաց	44—46	» Պուրգաղ »	54—56
» Բումէլի Պալէրք	54—55	» Պալէրք »	51—55
» Պուրգաղ	55—55	Եղիպտացորեն Կալացի	21—21
» Աղօթ կակուղ		» Իպրայիլ	20—22
» Իպրայիլ »	55—56	Գարի	14—15

Վաճառականութիւնը մէջ կայ ընդ ամենը 180000 գրիւ ցորեն ու գարի։

ՄԵՏԱՔՍ

(ԻՓԼԻՔ)

Օսմ. լիր. 120 ղրշ.

Տէմիրտէշ ընտիր տակ	0000—0000
« 1 «	0000—0000
« 2 «	0000—0000
« 3 «	0000—0000
Սէլէ Պրուսա ընտիր տակ	0000—0000
« « 1. «	0000—0000
« « 2. «	0000—0000
« « 3. «	000—0000
Մէչտուտ 1. «	000— 000
« 2. «	000— 000
« 3. «	000— 000
Ֆիլաթիւռ 10—12 եւ 11—12	540— 520
Գօզա Պրուսա չոր	160— 220
Պարսկաստանի Ֆրանք	52— 36

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ

Գխտոր (Մաղը) սեւ	145 լիրա	16-20 17
ճերմակ		11
Դեղին հատիկ (ճէհրի) Էնգլիւրի	120 լիրա	
Բուրդ Գերբմ կէս լուաց.	հօխա	
Չի լուացուած 100 լիրա		
Տաճկաստանի 120 լիրա	հօխ	
Բամպակ Գերբզ-Աղան եւ Գասապա	կնդ.	
Ասոր. Կիպրոս. Ատանա	հօխա	15
Թիֆթիք Էնգլիւրի	100 լիրա	200
Աֆիոն Չրանուած	120	18—25
Քիմիրէ բանուած	«	
Տերեւ	«	34—35
Մեղրամոմ դեղին Տրապիզոն	130 լիրա	50—50-20
Անատոլու	«	29—30
Սուսամ Բուռմէլիի	Քիլ.	29
Կտաւատի հունտ (Քէթէն թոխ.) Բուռ.	»	
Անատոլու	»	
Զէթ (Զէյթին եաղը) Այվալըգ	Հօխայ	10—11
Կրիտ	»	9-20—10
Աճառ (Սապոն) Գանտիա	»	— 8
Միտիլլի	»	5— 5-20
Բրինձ Եղիպտոս Բէչիա		4-20
Տիմեոթ	»	

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

		Ղուրուշ
Խաւվէ Ռիսօ եւ Գաֆիս	100 Հիս.	1600—1700
« Մաթին եւ Պէյան	« «	
Շաքար գլ. (քէլլէ)	6-10 Լտ. Կնդ.	
« փոշի (Թօզ)	«	
« Հոլ. գլուխ	«	
« փոշի	«	418
« Գաղղ. գլուխ	«	445—450
« փոշի	«	410
Պղպեղ (պիպէռ).	Հիս.	11
Լեղակ (չիվիտ) Պէնկալա	«	270
« Մասրաս	«	150
Որդան կարմիր (գրբմբզ)	«	95
« « արծթագոյն	«	90
« « տեսակ Բ.	«	86
« « Խոնաւ	«	75
Անագ (գալայ)	Կնդ.	1440
Անուշատր (Նըշատրը)	Հիս.	41
Պղպատ (Զէլիք) թիւ 0 եւ 00	Կնդ.	170—180
Կապար (Գուրշուն)	«	200—210
Թիթեղ (Թէնէքէ) զոյգ մնոուկ	«	470—480
Զինք տախտակ թիւ 7—12	Հիս.	8-10
Երկաթ Անդ. ձողաձեւ (չուպուգ)	Կնդ.	95—100
« Բեւեռցու	«	100—105
« Տախտակ	«	185—
« Բոլորակ	«	
« Ռուսիոյ	«	
Քարֆիձա	Հիս.	5
Ծծումբ (քիւքիւրտ) Իտալիա	Կնդ.	
Իւթիւալէճ ՀՀն. զոյգ Մնտ.	«	—420
« Պէլճ. «	«	200—210
« Թրիէսթ «	«	100—110
Ռօմ Անգղիոյ	Կալ.	16
« Ամերիկա	«	15
Գօնեաք	Հիս.	17-10—18
Սբառմաչէթ Վիէննա	«	54
« Թրիէստ եւ Գաղղ.	«	28—30

Խմբագիր-Տնօրէն

Կ. Ս. ԻԻԹԻԻՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՑ

Կ. ՊՕԼԻՍ ՋԻՆԻԼԻ ԽԱՆ